

CIVTADANIA

SETMANARI D'ESQUERRES

Artur Menéndez,
gran defensor de
la República, és
la primera vícti-
ma de la reacció.

ANY I

La Bisbal, 16 de Març de 1933

NUM. 48

EDITORIAL

L'ALTRE PACTE

La Lliga ex-Regionalista, és el partit defensor dels interessos de l'alt agrarisme, o sigui d'aquells senyors que sense entendre un borall dels treballs del conreu de la terra, viuen d'aquest treball. Viuen de l'esforç dels treballadors del sòl, — mitjers, parcers, rabassaires — que són arrendataris de les propietats d'aquests grans terrenents.

Josep Pla és aquell periodista empordanès que ha tocat totes les teclades de la classificació política i que ara fa solos de «l'anarquia difusa» a les planes de «La Veu de Catalunya», per mitjà de reportatges referents a la situació agrària a Catalunya.

Malgrat que Josep Pla ha estat batejat de «pagès de l'Empordà» per un conegut home de lletres de casa nostra, ignorem quins altres mèrits pot reunir que li donin autoritat en aquesta matèria. El cas és que els reportatges de Josep Pla no presenten cap solució NOVA als problemes de la terra, potser perquè el nostre coterrani està massa preocupat amb els «Pactes» i no té temps de pensar en res més.

En efecte; Josep Pla no parla sinó que de pactes: el pacte de la Generalitat, els pactes de revisió, els pactes entre arrendataris i arrendadors... Amb l'explicació de tots aquests pactes, Josep Pla vol justificar «l'anarquia difusa» que encapçala aquests reportatges, sense aconseguir-ho ni de lluny. Segons escriu, Josep Pla ha celebrat conferències amb persones de totes les classes socials, de totes les tendències i de tots els interessos. Ara bé; resten inèdites les opinions dels arrendataris, dels treballadors. A Josep Pla li semblen més «comprehensives» les converses amb els advocats amb els apotecaris, els enginyers, els que tallen el cupó en un «dolce farniente» continuat, i per això, en els seus reportatges, sols és possible llegir-hi allò que aquests senyors li han dit.

Ja està bé, el procediment, per arribar a la conclusió que interessa a la Lliga Catalana. Si no volem l'anarquia cal retornar als costums vells. Segons la Lliga, a Catalunya no es necessita la Reforma Agrària, ni la revisió de contractes ni l'aplicació de cap avenç social en lo que fa referència al conreu de la terra. Josep Pla ha trobat que la gent li deien que preferien pagar amb la meitat dels fruits que no amb la quarta part. La quarta o la cinquena part són l'anarquia i aquí el que convé és tranquil·litat.

Aquesta concepció tan pintoresca que Josep Pla ha tret de les converses amb «persones de totes les classes socials», en un problema tan complex com el de la terra, es comprèn fàcilment si hom recorda que només li semblen «comprehensives» les opinions dels advocats, els apotecaris, els enginyers i els que tallen el cupó en un «dolce farniente» continuat, i que són els senyors que sol tenir com a socis la Lliga Catalana.

Per aquest camí, li costa poc a Josep Pla, de predicar la doctrina del partit del senyor Cambó. Tot ja està bé tal com estava abans del 14 d'abril de 1931. Les innovacions i els avenços són sempre un perjudici. Poguer conrear la terra a mitges és el menor dels mals possibles. Per respecte als nostres avis cal ésser conservador de les seves costums i de les seves doctrines. I el que pensi i obri altrament serà un bütxara, un fomentador de l'anarquia, un cervell tèrbol, un mal català i un mal republicà. On s'és vist voler renovar les santes costums pairals de la vella Catalunya, on s'és vist posar dificultats a la República? Perquè s'ha de voler avançar si un sector no en té ganes? Les lleis han d'ésser per a tots i Catalunya també ha d'ésser per a tots els catalans.

El catalanisme de la Lliga sempre ha estat una cosa estantíssima, una paròdia d'ideal posat al servei d'interessos particularíssims: Exactament igual és el republicanisme que avui pregonen. Pobre República si estigués en mans de la Lliga! Seria una república per a tots, però seria bona pels escanya pobres i tan vexant com la monarquia, pels treballadors.

Si bé la llibertat de consciència és justíssima per tal de que cada individu es situï del cantó que més li plagui, resulta grotesc parlar d'ideologia quan amb aquesta paraula s'amaga l'interès i l'afany de domini. Josep Pla és un pobre esclau dels diners de la Lliga, però els justifica amb la defensa aferrissada dels interessos d'aquest partit. En els reportatges que comentem només parla de pactes, sense esmentar el pacte de la fam, que és el més terrible de tots els pactes. Josep Pla el deu ignorar aquest. I no obstant, si no defensés tothora el baix interès amb l'habilitat en ell característica, potser un dia els seus «amós» d'ara li aplicarien tranquil·lament, com l'aplicarien a tots els que no sotmeten la seva consciència.

El moment polític

Mentres Mussolini s'apressa a felicitar a Hitler pel resultat de les darreres eleccions, resultat que ve a assegurar encara més, l'entronització de la svàtica com a símbol d'un nacionalisme dictatorial, a Grècia continuen jugant a dictadures. Primer era Gonatas amb la seva junta revolucionària, després vingueren el general Pangalos i l'almirall Hadjikiriacos que realitzaren amb èxit el cop d'Estat, més tard fou el general Condylis el dictador de torn, i acabant finalment amb el general Plastiras, dictador de vint-i quatre hores. I tot això en el curt espai de deu anys.

Plastiras, però, és l'home que afusellà el Govern Gumaris, i que expulsà l'any 1922 a Constantí i a l'altre any, el rei Jordi II. Nicolau Plastiras és un bon republicà i davant del triomf obtingut pel monàrquic Tsaldaris, ha pretingut privar que aquest pugés al poder, davant la temença d'una nova restauració. Ha estat desafortunat el general enemic de Venizelos, i avui veu ocupar el seu lloc per un altre general, enemic seu irreconciliable, l'exdictador Condylis, el qual amenaça amb marxar damunt Atenes, si el poder no és entregat al seu amic Tsaldaris.

Tot, doncs, fa preveure que aquests es sortiran amb la seva i que dintre poc tornarem a veure a la pàtria hel·lènica sota el pes feixuc d'una corona o d'una dictadura militarista, que pel cas és el mateix.

I afegirem un nom més a la llista ja massa llarga, de nacions controlades per la força bruta. Itàlia, Hongria, Cuba, Jugoslàvia, Portugal, Alemanya... i Grècia.

Justament amb totes aquestes noves desencoratjadores, n'arriben d'altres, que per venir d'un camp oposat no deixen pas, però, d'ésser igualment, i possiblement encara més, desencoratjadores. El dia 19 del mes passat la Oficina de la II Internacional Socialista, adreçada, des de Zurich, una crida a la III Internacional Comunista, preconitzant una acció comuna mundial contra el feixisme. Aquesta, però, no respongué pas oficialment, malgrat que autoritzà a les seves seccions dels diversos països per a posar-se en contacte amb les organitzacions semblants. No cal dir, que aquesta actitud no ha pas satisfet als militants de la II Internacional, puix que aquests haurien volgut, ben

encertadament, que aquella acció s'hagués portat a cap internacionalment, i no pas nacionalment. De totes maneres cal esperar la decisió definitiva que s'acordi en vistes a la concepció d'un pla internacional.

L'actitud de la III Internacional no és pas nova. Controlada amb un sentit polític equivoc, Stalin i els seus no porten pas a cap la política estrangera que fóra de desitjar. Davant d'aquesta onada de demagogia dictatorial que amenaça al món amb una nova guerra, caldria prescindir de certs matissos, deixar de banda la paraula de «traïdors» que massa sovint empren al parlar del socialisme, per veure que en els rengles d'aquests s'hi troven aplegats bona part de treballadors de cada terra.

I en definitiva, que volen els treballadors, pertanyin a l'una o a l'altra organització? Cada un per sí i segons els dictats de la pròpia consciència, arribar a una societat millor, sota un règim social just i equitatiu. Per tant, cal deixar el passat, la història solament interessa pels ensenyaments que pot donar-nos, i davant del fet d'avui, de la realitat vivent, caldria fer honor a la inscripció que a la Plaça Roja de Moscú, diu: «Obrers, uniu-vos». És l'única manera de barrar el pas a la reacció que estén les seves ales per damunt de les fronteres, i que, i això cal tenir-ho present, obeeix a un pla internacional.

A Espanya estem vivint també, uns moments de màxim perill pel règim republicà, i és molt de doldre que persones que es creuen defensores de la justícia, es posin als costats d'unes minories que no cerquen res més que obtenir el poder, per a posar un jou pesant damunt del coll del proletariat hispànic.

Manuel Azaña ha dit que es faria justícia. Cal esperar que serà aixís, i cal tenir molta més confiança amb aquest home, que no pas amb tots aquests «lerrouxos», maures, fanjuls o royoys.

I encara més que tot això, cal recordar-se que el contrabandista Joan March és a la presó, i que els seus millons han estat uns tentacles formidables, i sota els quals s'hi han ajupit bona part de testes, al·lucionades per les seves llüissors.

Referent a tot aquest embolic deia un setmanari ben poc suspecte: «Seria políticament obtús qui no vegés la conexió absoluta que existeix entre l'acció parlamentària radical i els propòsits de la F. A. I. Si Lerroux obté abatre Azaña en el parlament, allavors no hi haurà vaga general. Però si hi ha un fracàs en les Corts, allavors la C. N. T. es llançarà al carrer. Lerroux, la reacció monàrquica, es troba apuntalada per la F. A. I.»

Cal tenir-ho present, si no volem retornar a uns temps passats, i que si tornessin, possiblement, serien més funestos.

J. GINESTA BALMANYA.

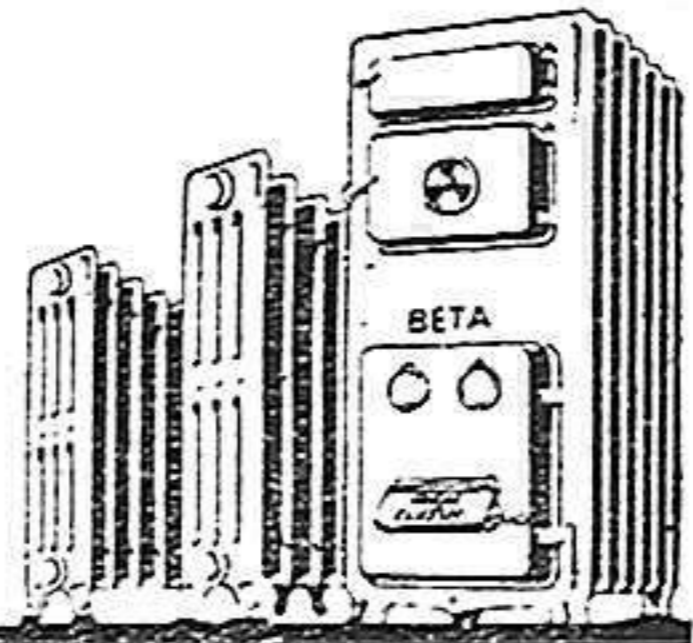
40%
DE ECONOMIA

i la garantia d'un funcionament perfecte durant molts anys, testimoniats per milers de referències de tota Espanya, vos ofereix la calefacció

IDEAL CLASSIC

DEMANEU FASCICLES GRATUITS A

ANICET TERRADELLES
Diputat Caimó 3 = LA BISBAL
PRESSUPOSTOS GRATIS

Adecentament de les façanes

Fa uns quants temps, per iniciativa del Sr. Batlle, el consistori bisbalenc acordava una disposició obligant als respectius propietaris ha adecentar les façanes d'aquells edificis que, enclosos dintre el còs més vistós de la nostra ciutat, oferien un especte ruïnós els uns, i rosegats per una censurable deixadesa, els altres.

Recordem que el Sr. Carré s'oposà a aquesta disposició per estimar que podria posar en un estat apretat a aquells propietaris modestíssims els quals la seva posició no els trovaria amb els cabal suficients per fer efectiva aquesta disposició.

L'objecció del Sr. Carré fou rebatuda amb el fet de que l'Ajuntament tinguent en compte aquest detall, proporcionaria les màximes facilitats a aquells propietaris que es considerés necessitats.

Nosaltres, amatents sempre a tot allò que significués un millorament i un refinament en l'aspecte d'embelliment de La Bisbal, considerem un encert aquella disposició. Ens pensàvem però, que dintre el radi d'adecentament si trobava també el carrer dels Arcs.

Aquestes arcades uniformes sota

les quals els ciutadans passen ufanosos amb una guspira d'orgull i un ribet de distinció. Aquesta arquitectura sempre moderna, admiració dels visitants que passen per la nostra ciutat, es troben en un estat de abandó tan marcat, que aquell foraster que exteriorment i conjuntament n'havia tret un concepte tan falaguer, al fixar-se en els detalls a l'esguardar el seu interior s'ha sentit corprès, per un fort desengany al constatar l'abandó, la poca polidesa de la seva conservació que tant discrepa amb la seva elegant estructura.

Les columnes d'aquets arcs, cada dia més descarnades, ens ofereixen la seva construcció íntima de maons vermellósos que fan bandera amb la grògor fangosa del restant que demostren el pas d'uns anys sense que un Ajuntament o un propietari s'hagi preocupat donar-hi una pinzellada de renovació. En la façana interior la grotesca diversitat del colorit ens fa emetre un judici ben pobre i ens fa suposar si a cada veï li ha passat el mateix pensament de cooperar per a la paròdia d'un segon «Arc d'Iris».

El sostre no discrepa pas de la façana. En fi, cal considerar que aquests detalls no ciutadegen gaire i ens estranya que perduri el seu

estat tenint en compte l'esperit pulcre que sempre ha volgut exterioritzar el senyor Batlle.

Per això suposàvem que conjuntament amb els edificis afectats per la disposició s'hi enclouria, naturalment, els Arcs, lloc paral·lel al passeig en quant a lloc d'esplai i apuntalava aquest nostre pensament el fet de que els propietaris dels edificis dels Arcs són persones que degut a la seva posició no es ressentirien pas econòmicament al posar en pràctica l'adecentament d'aquestes arcades que, conjuntament amb el passeig, són els factors principals que a La Bisbal li donen aspecte d'una ciutat.

J. VILÀ CLARA

Hem rebut el següent comunicat que ens plau de reproduir a continuació:

Honorable Sr. Conseller de Treball Obres Públiques del Govern de la Generalitat de Catalunya

Els que sotassignen en representació dels Ajuntaments, Industrials, Comerciants, Propietaris, Obrers i Veïns en general de la Comarca del Baix-Empordà, per on circula el ferrocarril de Palamós a Flassà i Girona a Banyoles a V. S. es dirigeixen i amb tot respecte exposen:

Que el servei excessivament defectuós que des de molt temps ve efectuant la Companyia explotadora d'aquest ferrocarril, amb evident perill no solament per a les persones que tenen necessitat d'utilitzar-lo, ja que tant la via ferrada com material de tracció estan en un estat lamentabilíssim d'abandó, si que de greus perjudicis per el Comerç i l'Indústria en general com i conseqüència de la manifesta irregularitat en els transports, que de cap manera pot atribuir-se a la manca de zel per part del personal, ha motivat mantes vegades els Ajuntaments de les principals poblacions d'aquestes terres del Baix Empordà surtin en defensa dels interessos generals de la comarca, s'hagin vist obligats a fer diverses gestions encaminades a obtenir de l'Empresa explotadora un més acurat servei, i una major seguretat en el compliment del mateix, sense que malgrat les promeses obtingudes de la Companyia explotadora, la realitat hagi respost al més elemental deure de formalitat.

No és senyor conseller, que malgrat la crisi que de molt temps plana damunt d'aquesta comarca, manqui a la Companyia mercaderia per transportar ni passatge per a conduir, malgrat les molèsties que aquest es veu obligat a sofrir, ja que es veu assistida per el veïnatge en

general que té interès en que aquest servei no falli.

Aquesta línia ferrada que té com a base el port de Palamós que en temps no molt llunyà arribà assolir el segon lloc entre els de Catalunya; que existeixen en el seu recorregut poblacions importantíssimes en Indústria, Comerç i Agricultura com Palafrugell, La Bisbal, Flassà, Cellerà amb la seva meravellosa fabrica de Productes Químics, Girona fins fa poc capital de la Província i altres poblacions eminentment agrícoles que aflueixen totes al tren de referència, el seu actual estat de greu anormalitat no pot reconèixer la manca d'efectes a transportar sinó més bé a altres causes d'ordre interior de la Companyia que no som pas nosaltres els cridats a esbrinar-les.

A fi de posar esmena a un servei de tanta utilitat per aquesta industriosa i soferta comarca del Baix Empordà, una de les més laborioses i pacífiques de Catalunya, sense quin servei o que aquest segueixi fent-se, com pel present, amb vergonyosa irregularitat, els interessos generals continuen sofrint d'una manera considerable, acabant per deixar somorta tota una comarca que té perfectament dret a viure, i es ben digne viure al ritme del progrés; a fi de lograr aquest just i equitatiu propòsit, els que sotassignen, tenen l'honor de posar a la consideració de V. S. i del digníssim Govern de Catalunya:

Que mentres pel Govern de República no es faci el traspàs de serveis d'Obres Públiques, la Generalitat en unió dels representans dels Ajuntaments de les principals poblacions afectades per l'esmentat ferrocarril, controli la Direcció i Administració del mateix amb tota minuciositat a fi, no solament de poguer esbrinar plenament les causes del seu actual decaïment, per aplicar-hi el degut remei, si per retornar la tranquil·litat a una comarca que la veu interrompuda constantment per la defectuositat d'un servei que afecta al més pregon de la seva vida material.

Els recurrents esperen de vostra reconeguda benavolença la millor atenció per a resoldre aquest afer de conformitat amb la nostra petició que conceptuem factible.

Visqueu molts anys per bé de Catalunya i de la República.

Carles Casademunt
Odontòleg

CONSULTA - Divendres: de 10 a 3.
PLAÇA CONSTITUCIÓ, 7

Xampany Glacier

FLECA
RODÀ

ESMERADA ELABORACIÓ
DE TOTA CLASSE DE PA.
PA INTEGRAL

Les delicioses

Coques de greixons «RODÀ»

A 1 i a 1'50 ptes. — Mides extraordinàries per encàrrecs.

GRAN HOTEL J. SALLERAS

Avinguda de la República, 18. — LA BISBAL

Cuina insuperable - Excel·lents habitacions - Bon gust
:: La casa dels viatjants - Especialitat en banquets ::

“Maketos”

Ès el nom que donen als no bascos que viuen aquí. Però «l'usdefruïten» quasi exclusivament, els castellans de Burgos, de Valladolid i de Palència...

Començaren a posar-los, ja fa molts anys. aquest «mote» fent referència al «maku» (farcell) que portaven a l'esquena quan venien aquí a cercar feina. Generalment, es dedicaven als treballs ínfims.

Després, el mateix que han fet a Catalunya els de tot Espanya, s'han quedat aquí, s'han casat, han constituït família. De tal manera ha anat augmentant la població de «maketos» que, ara, pot ben dir-se que compren el cinquanta per cent dels obrers—i també empleats, o cambrers, o cira botes—que hi ha a Bilbao i a tota la seva zona fabril.

Molts d'ells estant completament identificats amb aquesta terra. Jo tinc alguns amics descendents de maketos. Un d'ells—que, per cert, es diu José Fernández Martínez—és nacionalista enragé. Em sembla que n'hi ha molts centenars de nacionalistes en aquestes condicions. Això passa exactament a Catalunya i és prou conegut de tothom.

Els casos que abunden són, també els d'aquells altres que senten encara els perjudicis racials de Castella, i a tothora demostren la seva disconformitat, no solsament amb tota mena d'autonomia o de «concerto econòmic».

Malgrat tot, jo soc un «malketòfil» convençut. Però d'això, si m'ho permeteu, ja en parlarem un altre dia.

FRANCESC CANYÀ

Bilbao, Febrer 1933.

P. S. Com que no guardo còpia dels escrits que envió a la Redacció de «CIUTADANIA», no estic ben segur de si algunes inexactituds que hi havia l'altre dia a uns articles (?) signats per mi, es deuen a mala interpretació per part del tipògraf o a un «lapsus plumae» per part meua. El cas és que allà on deia: «Acción Catalanista Vasca» jo volia que digués: «Acción Nacionalista Vasca». De totes maneres, jo crec que el bon sentit dels lectors haurà salvat aqueixes deficiències. Ara bé: hi ha una errada de la qual no voldria ferme responsable. Em refereixo a la que hi ha en l'expressió: «Gora Euzkadi». Aquí, senyor tipògraf, no em negareu que se us va escapar una r. Treieu-me-la, si us plau! Aquesta r em fa l'efecte com... com si dignésim... «d'una visera» que no em deixés veure el sol. I amb les ganes de veure'l que tenim aquí! Menys mal que d'això no se'n assabentaran pas els meus companys de la penya. Si sabessin això es posarien en guàrdia, i ja mai més no em pagarien el cafè com han vingut fent fins ara. F. C.

NOVES

El diumenge dia 5 d'aquest mes, a les onze del matí, va tenir lloc, en la nostra Casa Consistorial una reunió de metges de la comarca junt amb els Drs. Peris, Sugranyes i Pujol, de Barcelona, membres del Sindicat de Metges de Catalunya per tractar sobre l'Assegurança social de malaltia o assegurança de malaltia obligatòria de l'obrer i la seva família.

Tractant-se com es tracta d'una gran millora per la classe treballadora i en interès de malalts, els reunits manifestaren la seva conformitat i prometeren col·laborar-hi per que l'A. S. de M. sigui a Espanya, on dita implantació sigui més perfecta.

Aquest segur implantat desde molts anys en nacions com Alemanya, Anglaterra, França etc ha sigut necessari a Espanya un canvi de règim per començar els treballs per la seva implantació.

La classe mèdica en el seu dia demanarà dels organismes oficials que siguin ells directament els que regeixin aquest segur ja que no podem permetre que entitats diverses i intermediàries vinguin com fins ara fent un negoci sobre la salut dels treballadors.

La forma més raonable es que el Govern, el patró i el mateix obrer siguin els qui contribueixin per aquest segur, i es necessari per l'obrer la seva aportació ja que aquesta li donarà uns drets que no tindria en cas de no participar-hi, puix si no hi contribuís li podrien imposar determinat mege i aquest té d'ésser de la confiança del mateix.

Com sigui que aquest treball d'organització portarà molts debats, irem donant a la publicitat els diferents acords que vagi prenent la ponència.

Dijous passat, la Junta de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana es reuní i, entre altres acords prengué els següents: donar un expressiu vot de gràcies a la Junta sortint, per la seva encertada actuació; organitzar un intens pla de propaganda, sol·licitant la vinguda d'un conferenciant, a ésser possible el culte historiador Rovira i Virgili i portar a cap alguns actes culturals, concursos, cursets, de gramàtica història i geografia catalanes.

L'Escut Emporità celebrà, diumenge passat, una audició de sardanes, concerts i balls a càrrec de la cobla local La Principal.

Tots aquests festeigs es vegeren molt concorreguts.

Ha quedat definitivament asfaltat per mitjà de llosetes, el carrer del Diputat Caimó, el qual presenta ara un aspecte satisfactori.

El nostre volgut col·laborador, Sr. Joan Forment, secretari de l'U. S. de Catalunya donarà, dintre poc, una interessant conferència social en el Centre Republicà Federal de Bescanó.

Han començat els treballs per a l'endegamen del riu Daró.

El 28 del passat Febrer, tercer dia de Carnaval, es va perdre un maletí amb roba usada, des de Torrent a Vulpellach. Es gratificarà esplèndidament la devolució.

Raó: Josep Gou Leal, Esparteria, A. de la República, 20. — La Bisbal

De Verges

Fa pocs dies, per manament de l'Alcalde, es feu un pregó donant un mes de temps a tots els veïns de Verges perquè anessin a casa la Vila a dir el perquè no volen pagar l'augment de cinc cèntims per kilowat que vol cobrar l'«exploador» del fluït elèctric, senyor Grau de Jafre.

Confesso que no concebeixo la necessitat d'aquesta crida, perquè es vagi a protestar de l'«smentat» augment.

Sempre he sentit dir que el representant d'una ciutat, vila, etc., és l'Ajuntament i que els membres que componen aquest organisme, per la confiança que els hi ha atorgat el poble, tenen l'obligació de vetllar pels interessos morals i materials de tots els ciutadans.

Amb això vull dir que entenc que no són pas els ciutadans els que han d'anar a l'Ajuntament a dir-los-hi si volen o no pagar un impost, augment o el que sigui, sinó que són els senyors consellers que tenen l'obligació d'informar-se per veure si aquest augment és de justícia que es pagui, i aleshores donar compte de la seva gestió al poble.

Poden estar segurs tots els senyors consellers que encara que anem tots els veïns de Verges a protestar d'aquest augment, tindran la mateixa força moral, per arranjar aquest afer. No hi ha pas ningú que vulgui pagar res, si no és de llei que es pagui.

Per això desitjaria que l'Ajuntament en lloc de perdre el temps demanant l'opinió dels ciutadans per actuar, que sap per endavant que serà contrària a les pretensions del senyor Grau, resolgués com més aviat inillor l'assumpte, que ja sap que té la màxima autoritat per a fer-ho.

ANGEL PONT

Fémina opina

La Sra. Lluïsa Durán de Rugas, ens diu..

—Quina opinió li mereix el vot femení?

—Excel·lent, doncs per fi s'ha reconegut que la dona era quelcom més que una bèstia de treball o de plaer.

Ès una reivindicació del nostre sexe, la qual devem en part, a una bona majoria dels homes de la generació actual.

—Creu que les dones poden fer variar el curs esquerrista de la política actual?

—Si, ja que fa tan poc temps que nosaltres gaudim del que fins ara semblava privilegi exclusiu dels homes i moltes no estan encara lliures de prejudicis, ni les seves intel·ligències acostumades a opinar per si soles.

Quan per mitjà de la cultura i una mica més de desinvoltura que segurament dona la pràctica, com en totes les demés coses, aleshores, jo crec, que les esquerres tindran un puntal ferm en les dones.

—A qui votarà?

—Aquesta pregunta una miqueta indiscreta, no puc contestar-la, perquè aquest any, degut a no portar el temps reglamentari en aquesta, no tindrè vot, és a dir, que per primera vegada no podré presumir.

—Qui votaria avui?

—Les esquerres.

—Perquè?

—Perquè crec que són les que millor poden respondre als ideals de justícia i equitat de que són mereixedors els humans.

...I la Sra. Mercè Pujol de Roura

—Em plau contestar a les vostres preguntes, i més em plauria si el resultat de la vostra enquesta fos adelantar quelcom l'actuació política de les dones de la nostra ciutat, car és una vertadera llàstima que en vigílies de fer ús del vot (la primera arma de la dona) estiguem encara en el mateix lloc de sempre.

—Quina opinió li mereix el vot femení?

—Ho crec un dels millors encerts dels homes de la República.

—Creu que serà un bé, la intervenció política de la dona?

—De moment serà un bé per ella mateixa, després serà un bé per tots, si a la fi l'home creu que la dona té la mateixa capacitat política i sensibilitat idealista que ell per governar.

—A qui votarà?

—No puc, encara, respondre categòricament.

—Perquè?

—De moment és l'Esquerra Republicana de Catalunya qui s'em-

CATALÀ!

Demana arreu el PAPER DE FUMAR

MANELIC

I PROTEGIRAS L'INDÚSTRIA CATALANA.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

La Bisbal, trimestre . . . 250 ptes.
Fora, trimestre . . . 300 »
Estranger, trimestre . . . 400 »

PER A ANUNCIS
DEMANI'S TARIFA

CIVTADANIA

Radacció i Administració

Avinguda de la República 17
entressol

IMPREMTA
Carrer de Pi i Margall, núm. 20

porta les meves simpaties, però no tinc encara prou estudiats els demés programes polítics.

—Li plau la lectura?

—Prefereixo un llibre bó a cap altre divertiment.

—Quins autors i quins llibres li plauen més?

—Els autors com més avençats millor. Llibres, els que contenen experiències profitoses per a poguer navegar amb més comprensió i seguretat en aquest mar que és la vida.

—Quin llibre li ha produït una impressió més profunda?

—Donat el meu caràcter sentimental son molts els llibres que m'han impressionat. El que més m'ha interessat, però, és *Amiel*, «Un estudio sobre la timidez» del Dr. Marañón.

—Quina classe de llibres creu que hauria de llegir la dona?

—Obres humanistes i llibres polítics.

—Té confiança en la ràpida emancipació moral i sentimental de la dona?

—Si l'home creu en ella, l'emancipació de la dona serà ràpidament un fet. Si per si sola ha de fer tot l'esforç, el nostre triomf serà més difícil, però mai impossible.

AJUNTAMENT

Sessió del dia 14

Amb assistència de tots els Srs. Consellers s'obre la sessió. Com de costum s'aprova l'acta de l'última aplegada, i seguidament s'entra al Despatx oficial.

Són aprovats uns comptes de particulars, que ascendeixen a 1.124.70 pessetes i l'adjudicació definitiva de les obres de construcció de la paret del Passeig i voravies de l'Horta de l'Hospital.

Es concedeix un permís per fer obres en la façana de llur domicili del Passeig de Marimon Asprer al Sr. Robert Mercader.

Fa ús de la paraula la Presidència, per demanar en nom de llurs companys de comissió de les obres d'arranjament del riu Daró, que es concedeixi un ampli vot de confiança per anar a un estudi del pla pel qual deuen regir-se les esmentades obres.

El Sr. Carré, parla en nom propi i de llurs companys de minoria, i diu que no veuen prou clar la concessió d'aquest vot de confiança. Manifesta que si la Comissió el desitja per qüestions d'indole econòmica, el té i ben ampli, però si el vol per anar a un canvi de procediment en realitzar l'obra ells el deneguen.

S'exten en diverses consideracions, i acaba diguent que abans de concedir-lo, ells volen sapiguer les directrius que s'empendran. Creuen que aquesta reforma deu realitzar-se per administració directa i, que si algú abusés negligentment que se l'amonesti o bé se l'acomodi i afegeix que així es dona treball a obrers sense feina.

Intervé el Sr. Tarrés, el qual manifesta, que bé pot concedir-se a aquest vot, quan formen part de la comissió tre sproprietaris afectats i el conseller en cap i per tant, ningú com ells pot pendre's amb més interès i entusiasme aquesta obra.

La Presidència novament fa ús de la paraula. Insisteix novament en la necessitat de que es concedeixi ço que reclama la comissió. Cal que aquesta,—diu, pugui obrar lliurement. Aquesta setmana es reunirà, estudiant el pla que deu seguir-se, i a fi de que aquestes obres no puguin restar paralitzades per un sol instant, reclamen la confiança del consistori. Contestant a les manifestacions del Sr Carré, referent al que ha dit sobre administració directa, manifesta que, serà en últim cas que concedirien aquesta obra a una empresa explotadora. Fa molt trist que a mig realitzar aquesta obra, per manca d'estudi, ens trobessim sense cabals i sense sapiguer a qui recórrer.

El Sr. Sala manifesta que referent a l'acabament de cabals, l'enginyer, bé deurà sapiguer la feina que es fa i les pessetes que poden despendre's per tots els conceptes, objectant-li el Sr. Lloberes, que la comissió ja compta amb un pressupost completament detallat.

Fa ús de la paraula el Sr. Llenas, el qual objecta que desde el primer dia que es va parlar d'aquest afer té un vot de confiança la comissió per tot quant pugui plantejar-se però sempre que l'administració sigui per acció directa. Afegeix que en el cas, que segons la Presidència, serà l'últim, d'opinar la comissió que deu donar-se aquesta obra a un empresari, pot donar-se'n compte seguidament.

Intervenien els Srs. Figueres, Lloberes i Canta, els quals, exposen novament, llurs punts de vista. Per últim parla el Sr. Carré, ratificant les manifestacions anteriorment exposades, i passa l'assumpta a votació. Voten per donar un complet vot de confiança els Srs. Tarrés, Canta, Ponjoan, Prim, Vernet, Canada i Lloberas i donant el vot de confiança a la comissió, sempre que aquesta obra es realitzi per acció directa els Srs. Sala, Llenas, Carré i Figueras. Es passà a precís i preguntes, i després d'un prec que formulà el Sr. Carré, referent al carrer de Coll i Vehí, que es satisfactoriament contestat per la Presidència, s'aixecà la sessió.

ESPECTACLES

Cinema Mundial

En aquest saló fou presentada el diumenge prop passat la divertida opereta de la marca «Océan» «Las telefonistas» de la que n'és principal protagonista la moníssima Magda Schneider. La secunden admirablement Ane Porhig i Trude Berliner.

Molt bon argument i estupenda presentació.

Es una ciuita molt distreta.

«El agente secreto» es una producció bona.

En ella tinguem ocasió d'admirar novament al simpàtic i molt conegut atleta Harry Piel, que interpreta el principal rol en la mateixa.

«Tribulaciones» d'Harold Lloyd és una de les primeres cintes de l'artista de les ulleres de «carei». No obstant la seva antiguetat, és divertida.

Teatre Olympia

La grandiosa i emocionant producció «Remordimiento» és de lo milloret que hem admirat en aquest saló. «Paramount» ens presenta en aquest film els coneguts i excel·lents artistes Lionel Barrymore, Philips Holmes i la gentilíssima Nancy Carroll.

Immorable presentació i molt emotiu i humà el seu argument, un dels que més haurà contribuït a la causa de la pau.

Aquest drama viu, digne de l'incomparable Ernest Lubistch, que n'és el director, fou del gust de othom qui va admirar-lo i el plat fort del programa.

«La Huerfanita» per Sally O'Neil June Collier i Frank Albertson, distreta però fluixeta d'argument.

Una comedieta americana que no passa de «passable».

Divertidíssima la cómica de la «Fox» de la qual n'és protagonista el gran Charles Chasse.

Es vertaderament una cinta que fa esclatar a riure al qui no en té ganes.

Bon programa.

Es venen dues pianoles a molt bon preu.

Dirigir-se a: **CONRAD SALA i JOSEP CASTELLÓ.**

CARLES MARX

Dimarts passat s'escaigué el L.^e aniversari de la mort del gran teoritzador Carles Marx.

En aquests moments, en que la seva pàtria agafa unes directrius completament divergents de les teories propugnades pel fundador del marxisme, i que els homes que ocupen els llocs de govern lluiten desesperadament per abatré totes les ideologies avençades i liberals, la figura de Marx, sura resplendent i esperançadora com una fita humaníssima a aconseguir.

Per això aquest aniversari en les circumstàncies actuals, té pels alemanys liberals una doble significació de lluita i de sacrifici, i per a tot el món, la lliçó que significa l'actualitat d'unes teories gestades més de mig segle enrera, i quan encara la civilització havia d'avençar el pas gegantí d'aquests últims anys.

Carles Marx, avui, més encara que ahir, és una esperança pel proletariat mundial, i les seves ensenyances en lluita desigual contra el feixisme reaccionari que vol imposar-se despòticament, van camí de esdevenir una religió d'humanisme la qual es condensa en la seva màxima frase que diu: *Proletaris de tot el món, uniu-vos!*

Pampallugues

Natura

A les escoles Nacionals s'imposa als alumnes, creiem que per ordre de l'Inspector de primera ensenyança de les comarques gironines senyor Junquera i Moné, un llibre de l'esmentat senyor que porta el nom de *Natura*.

A la primera pàgina d'aquest llibre si pot llegir, encara:

«José, Obispo de Gerona
Imprimase: Por mandato de S. S. Ilma.,

Esteban Canadell, pbro.»

Això transcrit fa olor de mort, de descomposició. Es un record insultant d'una època llastimosa. Per a quan s'espera a fer ho desaparèixer?

Sols hem de dir que fa pocs dies que a La Bisbal n'han arribat 200 exemplars i no s'ha pas tret l'inscripció de referència.

O ara o mai...

Imp. J. Jovés, Pi i Margal 20—LA BISBAL

Cine Mundial

Dia 19 de Març 1933

Monumental Programa sonor

ESTRENA de la producció emocionant.

EL DOCTOR X

Per: Lionel Atwill-Lee Tracy i Faxy Wray.

ESTRENA de la deliciosa comèdia

Gente viva per: Games Cagney i Joan Blondel

COMICA

TEATRE OLYMPIA

CINEMA SONOR Avinguda de la República LA BISBAL
Empresa IMPORTACIONS CINEMATOGRAFQUES

Dissabte nit. Diumenge farda i nit.

UN PROGRAMA dels que formaran època entre els grans esdeveniments que presenta aquesta Empresa.

ESTRENA de la frívola i divertida comèdia PARAMOUNT sonora

CINEMANIA

Creació de HAROLD LLOYD i CANNSTANCE CUMMINGS. És la pel·lícula sorpresa d'èxit inesperat.

Altra extraordinària extrena. Presentació de l'interessant superproducció sonora de la M. G. M.

EL DESTINO DE UN CABALLERO

protagonistes: JOHN GILBERT i ANITA PAGE